

çocuk ve gençlik edebiyatı sisteminde yer alıyor, yani iki farklı sistemde rol alıyor.

Yeni İşlev Tipi Olarak Okumayı Öğrenme Edebiyatı ve Bilgilendirici (Eğitici) Edebiyat

Çocuk ve gençlik edebiyatı kitle eğlendirme sektöründe kendine özgü rolünü hakkıyla oynayamasa ve bağımsız bir medya olduğunu kabul ettiremese de, bir dizi farklı arz alanlarında medya olarak kültürel bağımsızlık peşini bırakmıyor. Ancak bunda başarılı olabilmek için bazen eski yöntemler, babadan kalma örnekler yetmeyebiliyor. Yerleşmiş medya toplumunda özerk bir rol oynamak için çocuk ve gençlik edebiyatı bir kez daha yeni işlev tipleri ve yeni kitap türleri geliştirmek zorunda kaldı. Şimdi bunlara değinelim.

Çocuk ve gençlik edebiyatı medya toplumunda vazgeçilmez bir rol alma arayışı içinde, çocuk edebiyatında yepyeni işlev tipi ortaya çıkardı: ilk okuma ve okumayı öğrenme edebiyatı. Bu kitapların piyasaya sürülmesi son 15 yılın en göze çarpan yeniliği oldu. Çocuk edebiyatının bu yeni işlev tipini, burada karakterize etmeye gerek yok.³

Son olarak bahsettiğim, zaten hep var olan bir ihtiyaçtı. Ancak bu zamana kadar hiç kimse farklı bir kitap geliştirmek bir yana, çocukların okuma kitaplarındaki destekleyici ya da yan etkiyi ortaya çıkarmayı gerekli görmüyordu. Medya toplumunda ayakta kalma mücadelesi, çocuk edebiyatını boyun eğici ve eziklik yaşatıcı adımlar atmaya da zorlayabiliyor. Eğlence edebiyatı, ilk okuma edebiyatının doğmasıyla, edebiyat sayılmayacak bir işlev sunuyor okuruna. Bu kitap türüyle hedeflenen şey, edebiyata bağlı olmayan temel, genel bir okuma edincine ulaşılmasıdır. Böyle bir okuma edincine bilgisayar çağında, uluslararası iletişimin olduğu dünyada, edebiyat onlara bir şey ifade eder mi etmez mi, düşünmeden herkesin sahip olması gerekiyor. Biraz abartarak şöyle de söyleyebiliriz: Önceden edebiyat dünyasına girebilmek için öğreniliyordu okumak; şimdi-lerde ise edebiyat, yani bu ilk öyküler, okumayı öğrenmek için oku-

³Söz konusu olan edebiyat tipi, büyük harflerle ve basit cümlelerle yazılmış, farklı türden öykü ve anlatılardır. Bu yeni kitap türü, çocuk kitabı yayımlayan çok sayıda Alman yayınevinde ayrı bir program oluşturdu. Kitaplar birbirinden çok az farkı olan okuma aşamalarına ayrılıyorlar. Bu dizilerin tasarımı sürekli daha fazla masraf oluşturuyor ve bu durum (artık tüm kitaplar renkli yapılıyor) büyük satış rakamlarına ulaşıldığının kanıtlarından biri.